

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Изх. № 1035/13.09.2016 г.

ДО
Г-Н БОЙКО БОРИСОВ
МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Относно: Жалби до омбудсмана на Република България

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН БОРИСОВ,

Обръщам се към Вас относно сериозния и неразрешен до момента проблем с липсата на предвидени нормативни възможности за получаване от хората с увреждания с намалена подвижност на адекватна подкрепа от държавата за изграждане на достъпна среда в жилищните сгради, в които се намират техните жилища.

Констатациите ми от проверките по оплакванията на гражданите и анализа на действащата нормативна уредба са следните:

Съществуват механизми за отпускане на целеви помощи за изграждане на достъпна среда в самите жилища на гражданите чрез тяхното преустройство (чл. 50, ал. 1 от Правилника за прилагане на Закона за интеграция на хората с увреждания /ППЗИХУ/ във връзка с чл. 44, ал. 1, т. 3 от Закона за интеграция на хората с увреждания /ЗИХУ/), както и за изграждане на достъпна среда за културни, исторически и спортни обекти с международно, национално и областно значение – от Агенцията за хората с увреждания, на основание чл. 8, т. 6 от ЗИХУ.

Въведен е и облекчен режим за изграждането или поставянето на съоръженията за достъпна среда на хората с увреждания в съсобствен имот или в общите части на сгради в режим на етажна собственост, като не се изисква съгласието на останалите съсобственици в имота, съответно на собствениците на самостоятелни обекти в етажната собственост. Регламентирано е, че проектите за изграждане на достъпната среда се освобождават от такси /чл. 184, ал. 3 и 4 от Закона за устройството на територията/.

Създадена е възможност за получаване от хората с увреждания на еднократна помощ от Фонд „Социална закрила“ към Министъра на труда и социалната политика в размер до 2 000 лв. в случаите, при които гражданите кандидатстват за подпомагане от държавата за изграждането на необходимата достъпност в жилищните сгради, в които се намират жилищата им.

Със загриженост за правата на хората с увреждания констатирах, че изброените нормативни инструменти се оказват или неприложими – в случаите на недостъпност на входовете на жилищните сгради, или недостатъчни и неефективни – за пълно и качествено разрешаване на проблема. Причина за това е, че самите разумни улеснения в преобладаващата си част са на значителна стойност, непосилна за собствениците в етажната собственост, а и за самите хора с увреждания, поради което въобще не се достига до стартиране на дейност за изграждането им. Дори хората с увреждания да кандидатстват и да им се отпусне допустимата подкрепа от фонд „Социална закрила“,

средствата не могат да покрият дори и половината от размера на необходимите им помощни съоръжения.

Като подчертавам, че съм напълно наясно с факта, че жилищните сгради, в които се намират жилищата на хората с увреждания, са в преобладаващата си част частна собственост, поддържането на която е отговорност на самите живущи в нея граждани, бих искала да отбележа, че осигуряването на достъпност е една от най-важните предпоставки за успешна интеграция на тази безспорно уязвима група граждани, едно от най-съществените условия за реализирането им на пазара на труда и получаването на адекватно и навременно лечение, рехабилитация и образование. Наличието на достъпна среда е в подкрепа на хората с увреждания в усилията им да водят достоен и независим живот и е основно изискване на редица международни и вътрешни нормативни актове – чл. 9 и 19 от ратифицираната от Р България Конвенция на ООН за правата на хората с увреждания, Закона за защита от дискриминация и Наредба № 4 от 01.07.2009 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хората с увреждания.

Достъпността е ключов фактор за упражняването на правата не само от хората с увреждания, но и от други хора с намалена подвижност, като например родителите с малки деца, които се придвижват с детски колички и нямат на кого да оставят децата си при излизане.

Отново акцентирам, че макар и жилищата на хората с увреждания със затруднения при придвижването да се намират в сгради в режим на етажна собственост или да са техни самостоятелни обекти, тежкото социално положение, в което са хората с увреждания в България и изискванията на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, налагат да се предприемат мерки, чрез които държавата да поеме значително по-голяма роля и отговорност при осигуряването на достъпност в тези обекти.

Във връзка с изложеното и с цел гарантиране на правата на хората с увреждания, на основание чл. 19, ал. 1, т. 2 и 4 от Закона за омбудсмана се обръщам към Вас с препоръки за предприемане на действия за създаване на механизми за подкрепа на хората с увреждания, със затруднения при придвижването при изграждането на необходимата им достъпна среда в жилищните сгради, в които се намират жилищата им. Смятам, че частично това би могло стане чрез промяна на насочеността и разширяване на бюджета и капацитета на програмата, която се реализира от Агенцията за хората с увреждания, на основание чл. 8, т. 6 от ЗИХУ, като се предвиди възможност за финансиране и на достъпната среда в частните сгради. Предлагам още да бъде обмислена и възможността за включване на достъпната среда в обхвата на проектите и програмите за енергийна ефективност на жилищните сгради.

На основание чл. 28 от Закона за омбудсмана очаквам да ме информирате в разумен срок за становището Ви и предприетите от Вас действия.

С уважение,

МАЯ МАНОЛОВА
ОМБУДСМАН НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ